

Versneld nakomen van toezeggingen om diabetes beter op te sporen en de kwaliteit van de zorg te verbeteren

28 – 29 november 2023 | Belgrado, Servië

Verklaring over het versneld nakomen van toezeggingen om diabetes beter op te sporen en de kwaliteit van de zorg te verbeteren

1. Wij, de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), een gespecialiseerd agentschap van de Verenigde Naties, via haar Regionaal Kantoor voor Europa, en de Internationale Diabetes Federatie (IDF) - Europa, een non-profit overkoepelende organisatie van nationale diabetesverenigingen, ondertekenaars van deze verklaring die is voortgekomen uit de High-level Technical Summit over het thema Accelerating Implementation of Commitments to Improve Diabetes Detection and Quality of Care (het versneld nakomen van toezeggingen om diabetes beter op te sporen en de kwaliteit van de zorg te verbeteren), erkennen onze respectievelijke rollen en mandaten, en komen samen om steun te bieden aan lidstaten.
2. We erkennen de aanzienlijke inspanningen van de lidstaten om vroegtijdige sterfte terug te dringen en om de opsporing, diagnose en behandeling van diabetes in de Europese regio van de WHO te verbeteren.
3. We herinneren aan de volgende doelstellingen en toezeggingen:
 - De agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, in het bijzonder SDG 3 Doel 4, om vroegtijdige sterfte als gevolg van niet-overdraagbare ziekten met een derde te verminderen en Doel 8, om universele gezondheidszorg te bereiken;
 - Resolutie 74.4 van de 74e Wereldgezondheidsvergadering, over het terugdringen van de last van niet-overdraagbare ziekten door middel van betere preventie en bestrijding van diabetes;
 - mondiale dekkingsdoelen 2030 voor diabetes, aangenomen op de 75e Wereldgezondheidsvergadering;
 - mondiale en Europese actieplannen voor de preventie en beheersing van niet-overdraagbare ziekten;
 - verklaring van Ashgabat, over de preventie en beheersing van niet-overdraagbare ziekten, in de context van Health 2020;
 - WHO Global Diabetes Compact, en
 - voor de lidstaten van de Europese Unie, de resolutie van het Europees Parlement over preventie, management en betere zorg bij diabetes in de Europese Unie, ter gelegenheid van Werelddiabetesdag.

4. Wij merken op dat ondanks deze toezeggingen het aantal mensen met diabetes in de Europese regio van de WHO blijft stijgen; volgens schattingen van de IDF blijft een derde van de gevallen ongediagnosticeerd en is het mogelijk dat de helft hun behandelingsdoelen niet haalt. Wij uiten onze bezorgdheid over de snelheid en effectiviteit van de implementatie.
5. Wij benadrukken de rol die effectieve diabetespreventie en -management kan spelen bij het bijdragen aan veerkrachtigere en duurzamere gezondheidssystemen.
6. Wij erkennen dat de nationale gezondheidszorgstelsels, in een "tijdperk van permacrisis" en concurrentie van prioriteiten, voor steeds grotere uitdagingen komen te staan, die afbreuk doen aan investeringen en aandacht voor kwalitatief hoogstaande preventie en tijdige behandeling van niet-overdraagbare ziekten zoals diabetes, en roepen daarom op tot erkenning van de gedane toezeggingen en hernieuwde aandacht voor maatregelen om sneller vooruitgang te boeken in de richting van de overeengekomen doelstellingen.
7. Wij maken ons zorgen over de impact van alle gevaren op de continuïteit van zorg voor mensen met diabetes en andere niet-overdraagbare ziekten en erkennen dat zij tot degenen behoren die er het sterkst door worden getroffen - mensen met diabetes lopen bijvoorbeeld een hoger risico om ernstig ziek te worden of te overlijden door het coronavirus (COVID-19).
8. Wij uiten onze bezorgdheid over het feit dat het aantal diabetici toeneemt terwijl sommige soorten diabetes kunnen worden voorkomen, en we merken op dat het toenemende aantal mensen met diabetes sterk samenhangt met onvoldoende preventie van de risicofactoren die ten grondslag liggen aan diabetes, zoals overgewicht en obesitas, ongezonde voeding, gebrek aan lichaamsbeweging en tabaksgebruik, en die verband houden met de sociaaleconomische status en de impact van sociale, economische en milieudeterminanten van gezondheid.
9. Wij erkennen het belang van een overheidsbrede en maatschappelijke benadering en van de betrokkenheid van belanghebbenden en samenwerking tussen de WHO, niet-overheidsactoren zoals IDF, en de lidstaten, bij het stimuleren van nationale, regionale en wereldwijde plannen voor de preventie en bestrijding van diabetes.
10. Verder erkennen we het belang van zinvolle (respectvolle, waardige en rechtvaardige) betrokkenheid van mensen met ervaring in het begrijpen en oplossen van complexe problemen, om gezamenlijk relevante oplossingen te ontwerpen, implementeren, monitoren en evalueren.
11. Wij verwelkomen de toegevoegde waarde van samenwerking met het European Diabetes Forum en de kracht en het potentieel van samenwerking met hun lidverenigingen.
12. Wij erkennen het belang van United Action for Better Health (Verenigde actie voor een betere gezondheid) in Europa en van een welzijnseconomie die universele toegang tot kwalitatief hoogstaande zorg garandeert, die mensen centraal stelt in de dienstverlening en die streeft naar vermindering van ongelijkheden op gezondheidsgebied om de hiaten in gezondheidsresultaten te dichten en niemand achter te laten, zoals uiteengezet in het Europese werkprogramma (European Programme of Work - EPW) 2020-2025 van de WHO.
13. Wij erkennen dat regeringen zich bewust zijn van deze verplichtingen en reeds belangrijke maatregelen nemen om deze aan te pakken, maar dat ze worden geconfronteerd met steeds grotere uitdagingen bij de uitvoering, en roepen daarom de lidstaten op om, na de discussies tijdens de top, verdergaande actie te ondernemen in overeenstemming met resolutie 74.4 van de Wereldgezondheidsvergadering:

- (1) om een overheidsbrede en maatschappelijk benadering toe te passen, waarbij het bereiken van de vijf mondiale vrijwillige doelstellingen in verband met diabetes en obesitas centraal staat;
- (2) om, in het kader van nationale maatregelen tegen niet-overdraagbare ziekten, grotere prioriteit te geven aan preventie en bestrijding van diabetes, met inbegrip van de behandeling van obesitas, vroegtijdige diagnose, behandeling, zorg en behandeling van complicaties, rekening houdend met nationale prioriteiten;
- (3) om beleidsmaatregelen en wet- en regelgeving te versterken, indien nodig met inbegrip van fiscale maatregelen, om de impact van de belangrijkste risicofactoren voor diabetes te minimaliseren en gezonde eetgewoonten en levensstijlen te stimuleren;
- (4) om, vanuit een levensloopperspectief, bewustzijn te vergroten over de nationale volksgezondheidslast veroorzaakt door diabetes en over de relatie tussen diabetes, armoede en sociale en economische ontwikkeling, evenals de relatie tussen obesitas en het risico op het ontwikkelen van diabetes type 2;
- (5) om ervoor te zorgen dat de aandacht gericht blijft op handhaving van een hoog niveau van behandeling en zorg voor alle mensen, ongeacht de COVID-19-pandemie, ook voor mensen met diabetes, met name in landen met een laag en middelhoog inkomen, erkennende dat de noodzakelijke inspanningen voor diabetespreventie en -bestrijding worden belemmerd door, onder meer, het gebrek aan universele toegang tot kwalitatief hoogstaande, veilige, doeltreffende, betaalbare essentiële gezondheidsdiensten, geneesmiddelen, diagnostiek en gezondheidstechnologieën, alsmede door een wereldwijd tekort aan gekwalificeerd gezondheidspersoneel;
- (6) om ervoor te zorgen dat de nationale strategieën voor de preventie en beheersing van niet-overdraagbare ziekten de nodige bepalingen bevatten om personen met diabetes essentiële gezondheidsdiensten van goede kwaliteit aan te bieden en de toegang tot diagnostiek en veilige, effectieve, betaalbare en essentiële geneesmiddelen van goede kwaliteit, waaronder insuline, orale hypoglykemie en andere diabetesgerelateerde geneesmiddelen en gezondheidstechnologieën, te bevorderen voor alle personen met diabetes, in overeenstemming met de nationale context en prioriteiten;
- (7) om gezondheidszorgstelsels en kwalitatief hoogstaande, geïntegreerde en mensgerichte eerstelijnsgezondheidszorg voor iedereen, informatiesystemen voor gezondheidsbeheer en een adequaat en goed opgeleid en uitgerust zorgpersoneel te versterken, rekening houdend met de nationale context;
- (8) om de levenslange preventie en beheersing van diabetes te verbeteren, door middel van het terugdringen van beïnvloedbare en te voorkomen risicofactoren voor diabetes, waaronder obesitas en lichamelijke inactiviteit, met betere toegang tot veilige, betaalbare, effectieve en kwalitatief hoogstaande essentiële diagnostica, geneesmiddelen en andere gerelateerde gezondheidsproducten;
- (9) om de gezondheidsvoorlichting te versterken en gezondheidsvaardigheden te verbeteren, onder meer door toegang tot begrijpelijke en kwalitatief hoogstaande, patiëntvriendelijke informatie en voorlichting;

(10) om het toezicht op en de evaluatie van diabetesmaatregelen te versterken door middel van toezicht- en monitoringsystemen op nationaal niveau, met inbegrip van enquêtes, geïntegreerd in bestaande nationale gezondheidsinformatiesystemen, en door prioritaire gebieden voor diabetesonderzoek aan te wijzen;

(11) om te blijven samenwerken, in overeenstemming met nationale en regionale wettelijke kaders en contexten, om de rapportage van informatie door leveranciers over geregistreerde diabetesgeneesmiddelen en andere gerelateerde gezondheidsproducten te verbeteren.

14. Als Regionaal Kantoor van de WHO voor Europa en IDF Europe komen wij overeen de lidstaten te ondersteunen om snellere vooruitgang te boeken bij het behalen of, indien van toepassing, het overtreffen van de mondiale diabetesdoelen voor 2030:
 - 80% van de mensen met diabetes krijgen hun diagnose;
 - 80% heeft een goede glykemische controle;
 - 80% van de mensen met gediagnosticeerde diabetes hebben hun bloeddruk goed onder controle;
 - 60% van de mensen met diabetes van 40 jaar of ouder krijgt statines; en
 - 100% van de mensen met type 1-diabetes heeft toegang tot betaalbare insuline en zelfcontrole van de bloedsuikerspiegel.
15. Wij erkennen dat het voor zinvolle vooruitgang belangrijk is om alle belangrijke belanghebbenden erbij te betrekken, in het bijzonder mensen met diabetes, en het is in deze geest van samenwerking dat wij deze verklaring naar voren brengen.